

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی و گسترش آموزش عالی

برنامه درسی

رشته‌های تدریس انقلاب اسلامی

دوره دکتری

برنامه ویژه دانشگاه معارف اسلامی

گروه علوم انسانی

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۹۲۸ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی در تاریخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ به تصویب رسیده.

نام رشته: مدرسی انقلاب اسلامی

عنوان گرایش: -

گروه: علوم انسانی

دوره تحصیلی: دکتری

کار گروه تخصصی: کمیته تخصصی برنامه ریزی دروس معارف اسلامی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: دانشگاه معارف اسلامی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

به استناد مصوبه جلسه شماره ۹۲۸ تاریخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی؛ برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری رشته مدرسی انقلاب اسلامی، طی نامه شماره ۲۱۹۴۷۸ تاریخ ۱۳۹۸/۰۸/۲۷ دانشگاه معارف اسلامی و به استناد مصوبه گروه معارف به تاریخ ۹۸/۱۱/۱ دریافت شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۹ وارد دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی می شوند، لازم الاجرا است.

ماده دو- برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری رشته مدرسی انقلاب اسلامی از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، جایگزین برنامه درسی دوره دکتری رشته مدرسی معارف اسلامی با ۵ گرایش مبانی نظری اسلام - اخلاق اسلامی - تاریخ و تمدن اسلامی - انقلاب اسلامی قرآن و متون اسلامی مصوب جلسه شماره ۵۵۶ شورای عالی برنامه ریزی به تاریخ ۱۳۸۴/۰۵/۲۲ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و به تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور که مجوز پذیرش دانشجویان از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را دارند، برای اجرا ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۹ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنجیان

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه معارف اسلامی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

مقطع دکتری

رشته «مدرسی انقلاب اسلامی»

Islamic Revolution Teacher's Educating

دانشگاه معارف اسلامی

تابستان ۱۳۹۸

فصل اول:
مشخصات کلی برنامه

پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷، بدون شک بزرگترین و مهم‌ترین رویداد قرون معاصر بوده است. این انقلاب با پشتوانه غنی مبانی نظری اسلامی و آموزه‌های شیعی، تغییرات شگرفی را در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، بوجود آورده است که تاکنون اندیشمندان بسیاری در دنیا، به بررسی و نظریه‌پردازی آن پرداخته و قدرت‌های جهانی نیز با صرف هزینه‌های هنگفت، درصدد مقابله یا تفکرات انقلابی و گسترش آن در میان سایر ملت‌ها برآمده‌اند. با وجود مطالعات گسترده، هنوز نقاط و موضوعات متعددی در این عرصه هست که نیاز به مطالعه و بررسی همه جانبه و چندباره دارد. بنابراین بررسی علمی و موشکافانه ماهیت، زمینه‌ها، اهداف و پیامدهای انقلاب اسلامی، بسیار ضروری است.

محصول این تحقیقات باید در جامعه علمی مجال حضور و ترویج پیدا کند. با همین رویکرد دروس معارف اسلامی در برنامه آموزشی مقطع کارشناسی کلیه رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور که از جمله اقدامات اساسی شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور توسعه و تعمیق باورها و اندیشه‌های دینی و انقلابی و تحوّل مثبت در رفتارهای فردی و اجتماعی نسل جوان دانشگاهی و مقابله آگاهانه با شبهات و تفکرات التقاطی صورت گرفته است، تأمین و حضور مدرّسان مؤمن، متخصص، متعهد و زمان‌شناس در کرسی تدریس دروس معارف اسلامی را بیش از پیش ضروری می‌نماید.

تاکنون گرایش «انقلاب اسلامی» به عنوان یکی از گرایش‌های رشته مدرسی معارف اسلامی در مقطع تحصیلات تکمیلی، وجود داشته است. اما با گذشت حدود ۱۱ سال از تصویب و اجرای این برنامه از سوی وزارت علوم، اکنون گرایش انقلاب اسلامی با استفاده از تجربیات گذشته و بازنگری در عناوین و سرفصل‌های آن، به رشته «مدرسی انقلاب اسلامی» تغییر یافته است.

هم‌اکنون نیز به منظور پاسداشت اصول و ارزش‌های انقلاب اسلامی، تبیین علمی انقلاب اسلامی و اندیشه‌های سیاسی حضرت امام خمینی و مقام معظم رهبری و پاسخگویی به نیازهای موجود در این زمینه، برنامه کلی این رشته در مقطع دکتری با رعایت مقررات و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دایر می‌شود.

ب) اهداف کلی دوره

۱. تربیت مدرس برای تدریس دروس معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور.
۲. تقویت و ارتقای سطح توانایی علمی و آموزشی داوطلبان تدریس دروس معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی).
۳. تربیت فارغ‌التحصیلانی که بتوانند در رشته‌های معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی) ادامه تحصیل دهند.
۴. تربیت پژوهشگرانی که برای تحقیق در حوزه اندیشه و معارف اسلامی و موضوعات مرتبط با دروس معارف اسلامی به ویژه انقلاب اسلامی، در مراکز علمی و پژوهشی به کار گرفته می‌شوند.

ج) اهمیت و ضرورت دوره

قرار گرفتن دروس معارف اسلامی در برنامه آموزشی مؤسسات آموزش عالی در مقطع کارشناسی، به منظور تعمیق باورها و آشنایی بیشتر دانشجویان کشور با معارف و آموزه های دینی، منابع اصیل اسلامی و چگونگی شکل گیری و به بار نشستن انقلاب اسلامی صورت گرفته است. توسعه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و به تبع آن، رشد چشمگیر تعداد دانشجویان در مقاطع آموزش عالی نیز سبب شده است تا حجم ساعات ارائه این دروس نیز افزایش یابد. از سوی دیگر، رشد روزافزون سؤالات و شبهات نسل جوان دانشگاهی در حوزه باورهای دینی به خصوص مسائل مربوط به انقلاب اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین اشتیاق آنان به آگاهی عمیق و مستند در این حوزه ها، لزوم تقویت کیفی و توجه جدی به روزآمدی دروس و استادان معارف اسلامی را موجب شده است. از این رو، تأسیس رشته دانشگاهی «مدرسی انقلاب اسلامی» در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری برای تأمین و تربیت مدرسان متخصص و کارآمد، روشمند و آگاه به فضای دانشگاه و نیازهای نسل جوان در زمینه معارف اسلامی ضرورت می یابد. دروس مدرسی کارشناسی ارشد مقدمه ی خوبی برای این امر مهم است اما با توجه به انبوه موضوعات و مسایل و وجوب مطالعه عمیق تر و گسترده تر در عرصه های مختلف انقلاب اسلامی، ضروری است که امکان استمرار مطالعات برای دانشجویان مستعد و علاقمند در مقطع دکتری فراهم شود.

د) طول دوره

دوره دکتری مدرسی انقلاب اسلامی از دو قسمت آموزشی و پژوهشی تشکیل می گردد که حداکثر طول دوره آموزشی آن ۴ نیمسال تحصیلی و حداکثر طول دوره پژوهشی آن به منظور تهیه رساله ۴ نیمسال تحصیلی و در مجموع ۸ نیمسال تحصیلی می باشد.

تبصره: دانشگاه مجری می تواند در صورت تشخیص نیاز ۱ تا ۳ نیمسال دیگر را بر طول دوره آموزشی و پژوهشی اضافه کند.

ه) تعداد و نوع واحدهای درسی دوره

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	دروس جبرانی	۱۴
۲	دروس تخصصی	۲۲
۴	رساله	۱۴
جمع واحدهای دوره		۵۰ واحد

دانشجویانی که در مقطع کارشناسی ارشد برخی از دروس جبرانی را گذرانده باشند یا تشخیص مدیر گروه آموزشی از گذاردن حداکثر ۴ واحد معاف می باشند.

و) نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگان این رشته دارای این توانمندی‌ها خواهند بود:

۱. تحقیق و پژوهش در حوزه‌های مطالعاتی مرتبط با انقلاب اسلامی؛ (ریشه‌های انقلاب اسلامی، دستاوردهای انقلاب اسلامی، آسیبها و آفات در مسیر انقلاب اسلامی، آینده انقلاب اسلامی، اندیشه سیاسی امام خمینی، قانون اساسی)
۲. تدریس دروس مرتبط با حوزه مطالعات انقلاب اسلامی؛ (ریشه‌های انقلاب اسلامی، دستاوردهای انقلاب اسلامی، آسیبها و آفات در مسیر انقلاب اسلامی، آینده انقلاب اسلامی، اندیشه سیاسی امام خمینی، قانون اساسی)؛

ز) شرایط و ضوابط ورود به دوره

۱. داشتن یکی از مدارک زیر:

- ۱.۱. دانشنامه کارشناسی ارشد مدرسی معارف اسلامی.
- ۲.۱. سطح سه حوزه علمی.
- ۳.۱. گواهی خبرگان بدون مدرک (مرتبه مربی) مورد تأیید مراجع ذی صلاح.
- ۴.۱. دانش‌آموختگان حوزه‌های علمی دارای گواهی اتمام کفایتین (پایه ۱۰ کتبی) همراه با مدرک کارشناسی ارشد مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، متناسب با گرایش‌های پنجگانه مدرسی معارف اسلامی به تشخیص دانشگاه.
- ۵.۱. داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد برای متقاضیان اعضای هیأت علمی رسمی قطعی یا رسمی آزمایشی گروه‌های معارف اسلامی دانشگاه‌ها با تأیید معاونت آموزشی و پژوهشی استادان و دروس معارف اسلامی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.
۲. قبولی در آزمون ورودی اختصاصی و مصاحبه شفاهی.
۳. دارا بودن شرایط عمومی مدرسی معارف اسلامی با تأیید معاونت آموزشی و پژوهشی استادان و دروس معارف اسلامی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

ح) مواد و ضرایب آزمون

ردیف	مواد آزمون	ضریب
۱	اندیشه سیاسی در اسلام و غرب	۳
۲	تحولات سیاسی اجتماعی ایران	۳
۳	انقلاب اسلامی ایران	۳
۴	جامعه‌شناسی سیاسی	۲
۵	حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲
۶	زبان انگلیسی	۱
۷	ادبیات عرب	۱

فصل دوم:
جداول دروس دوره

دروس دوره مدرسی « انقلاب اسلامی »

دروس جبرانی، اصلی (تخصصی) و رساله دوره مدرسی انقلاب اسلامی، به شرح ذیل است:

الف) دروس جبرانی

پیش‌نیاز	نوع واحد درسی		تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	
	عملی	نظری				
	-	۳۲	۳۲	۲	تحولات مسائل ایران از صفویه تا دوران معاصر	۱
	-	۳۲	۳۲	۲	نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران	۲
	-	۳۲	۳۲	۲	شناخت ماهیت نظام سلطه	۳
	-	۳۲	۳۲	۲	مسائل نظامی راهبردی معاصر	۴
	-	۳۲	۳۲	۲	جریان‌ها و جنبش‌های اسلامی معاصر	۵
	-	۳۲	۳۲	۲	بررسی تطبیقی انقلاب‌های جهان و انقلاب اسلامی	۶
	-	۳۲	۳۲	۲	روش‌های تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی	۷
	-	۲۲۴	۲۲۴	۱۴	جمع	

ب) دروس اصلی (تخصصی)

پیش‌نیاز	نوع واحد درسی		تعداد واحد	عنوان درس	ردیف	
	عملی	نظری				
	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه‌ای)	۱
	-	۳۲	۳۲	۲	منظومه فکری سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری	۲
	-	۳۲	۳۲	۲	روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی	۳
	-	۳۲	۳۲	۲	اندیشه سیاسی اسلام و ولایت فقیه (با تأکید بر شبهات)	۴
	-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ تحولات ایران از جنبش مشروطه تا انقلاب اسلامی	۵
	-	۳۲	۳۲	۲	تحلیل تحولات جمهوری اسلامی ایران	۶
	-	۳۲	۳۲	۲	سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و مسائل بین‌الملل	۷
	-	۳۲	۳۲	۲	جامعه‌شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران	۸
	-	۳۲	۳۲	۲	دستاوردهای انقلاب اسلامی	۹
	-	۳۲	۳۲	۲	صلاحیت مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی	۱۰
		۳۲	۳۲	۲	مخاطب‌شناسی تدریس (با رویکرد رشته مدرسی انقلاب اسلامی)	۱۱
	-	۳۵۲	۳۵۲	۲۲	جمع	

ج) رساله

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
		۲۲۴	۲۲۴	۱۴	رساله	۱

فصل سوم:
سرفصل‌های دروس

الف) دروس جبرانی
ب) دروس اصلی (تخصصی)

الف) سرفصل‌های دروس جبرانی

۱. تحولات مسائل ایران از صفویه تا دوران معاصر
۲. نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران
۳. شناخت ماهیت نظام سلطه
۴. مسائل نظامی راهبردی معاصر
۵. جریان‌ها و جنبش‌های اسلامی معاصر
۶. بررسی تطبیقی انقلاب‌های جهان و انقلاب اسلامی
۷. روش‌های تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی

۱. تحولات مسائل ایران از صفویه تا دوران معاصر

Iran Development from the Safavids to Contemporary Era

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل مهم‌ترین مسائل و تحولات ایران از عصر صفویه تا دوره پهلوی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین مسائل و تحولات سیاسی و فرهنگی و اجتماعی ایران از زمان صفویه تا دوران پهلوی

را تحلیل کند.

۲. توان تحلیل مسائل و فرآیند تحولات و نابسامانی‌های دوره معاصر ایران را به دست آورده باشد.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات

- گونه‌شناسی مسائل ایران.

- معیار شناسی برای اولویت بخشی به مسائل ایران.

- شرایط و موقعیت ایران پس از حمله مغول.

۲. تحلیل چگونگی شکل‌گیری جنبش صفویان.

۳. تحلیل چگونگی تاسیس و گسترش حکومت صفویه.

۴. علل سقوط صفویان.

۵. مهاجرت علمای جبل عامل، حضور روحانیت، تحولات و پیشرفت‌های اقتصادی و اجتماعی. جنگ‌ها و

قراردادهای عصر صفوی.

۶. تحلیل آشفتگی و ظهور نادر و حکومت افشاریان.

۷. تحلیل آشفتگی و ظهور زندیه و تحولات عصر زند.

۸. ظهور قاجاریه، ماهیت و ساختار حاکمیت.

۹. تحلیل جریان‌های فکری و سیاسی عصر قاجار.

۱۰. جنگ‌ها و تاثیر آن در روند تحولات.

۱۱. تجزیه‌های سرزمینی ایران در عصر قاجار.

۱۲. جریان‌های روشنفکری و ظهور پدیده‌های مختلف ورود اندیشه غربگرایان.

۱۳. قراردادهای استعماری عصر قاجار.

۱۴. جنگ جهانی اول و سیاست تجزیه و غارت ایران.

۱۵. بحران اشغال و قرارداد ۱۹۱۹ و ثوق الدوله.

۱۶. نظریه تداوم و انقطاع.

۱۷. تاریخ نگاری انگلیسی.

۱۸. بحران قراردادها و عقب ماندگی در حقوق بین المللی و سیاست بین المللی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استاد محور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- پخش فیلم های مستند و آموزشی

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. شهبازی، عبدالله، (۱۳۹۰)، زر سالاران پارسی و یهودی، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی.
۲. مجد، محمد قلی، (۱۳۸۶)، قحطی بزرگ، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی.
۳. مدنی، سید جلال الدین، (۱۳۹۱)، تاریخ سیاسی معاصر، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
۴. نجفی، موسی و حقانی، موسی، (۱۳۸۹)، تاریخ تحولات سیاسی ایران، تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.

منابع فرعی:

۱. پارسادوست، منوچهر، (۱۳۸۸)، شاه اسماعیل اول، تهران: شرکت سهامی انتشار.

۲. راوندی، مرتضی، (۱۳۹۳)، تاریخ اجتماعی ایران، تهران: نگاه.
۳. الگار، حامد، (۱۳۵۹)، نقش روحانیت پیشرو در جنبش مشروطیت ایران (دین و دولت در ایران: نقش علما در دوره قاجار)، تهران: توسن.
۴. مجد، محمد قلی، (۱۳۸۸)، تاراج بزرگ آمریکا و غارت میراث فرهنگی ایران (۱۹۴۱ - ۱۹۲۵ م / ۱۳۲۰ - ۱۳۰۴ ش)، تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی.
۵. مدنی، سید جلال الدین، (۱۳۹۵)، تاریخ تحولات سیاسی و روابط خارجی ایران، قم: دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه.
۶. مهدوی، عبدالرضا هوشنگ، (۱۳۹۶)، تاریخ روابط خارجی ایران از صفویه تا پهلوی، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل.
۷. نوایی، عبدالحسین، (۱۳۸۸)، تاریخ تحولات اجتماعی و اقتصادی صفویه، تهران: سمت.

۲. نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران

Theories of Revolution and Islamic Revolution of Iran

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل رهیافت‌های مختلف در مطالعه انقلاب اسلامی و تأکید بر رهیافت فرهنگی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین رهیافت‌های انقلاب اسلامی را بررسی و نقد کند.

۲. رهیافت فرهنگی در مطالعه انقلاب اسلامی را تبیین نماید.

سرفصل‌های درس:

الف) کلیات

- تفاوت رهیافت و نظریه.

- گونه‌شناسی رهیافت‌ها و نظریه‌ها.

ب) رهیافت‌ها و نظریه‌ها

۱. رهیافت‌ها و نظریه‌های فرهنگی: امام خمینی، شهید مطهری، عمید زنجانی، منوچهر محمدی و ...

۲. رهیافت‌ها و نظریه‌های جامعه‌شناختی: نوشته‌های متکی بر نظریه سیستمی و نظریه کارکردگرا - ساختاری

۳. رهیافت‌ها و نظریه‌های سیاسی:

- نوشته‌های متکی بر رویکرد توطئه.

- نوشته‌های متکی بر نظریه چارلز تیلی.

۴. رهیافت‌ها و نظریه‌های اقتصادی:

- مارکسیست‌ها و انقلاب اسلامی.

- لیبرال‌ها و تأکید بر عامل اقتصادی.

۵. رهیافت‌ها و نظریه‌های دو، سه و چند علتی.

۶ نتیجه: تأکید بر رهیافت فرهنگی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. ابوطالبی، مهدی و رمضان نرگسی، رضا، (۱۳۹۲)، بررسی و نقد تئوری‌های انقلاب اسلامی انقلاب اسلامی ایران (تئوری نیکی کدی و میشل فوکو)، قم: دفتر نشر معارف.
۲. خرمشاد، محمدباقر، (۱۳۸۵)، اندیشمندان علوم اجتماعی و انقلاب اسلامی ایران، نشر مرکز بازشناسی اسلام و ایران، تهران: باز.
۳. رهدار، احمد، (۱۳۹۲)، بررسی و نقد تئوری‌های انقلاب اسلامی انقلاب اسلامی ایران (تئوری تدا اسکاچپول)، قم: دفتر نشر معارف.
۴. ملکوتیان، مصطفی، (بی‌تا)، بازخوانی علل وقوع انقلاب اسلامی در سپهر نظریه‌پردازی‌ها، قم: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۵. یعقوبی، عبدالرسول و مظاهری، ابوذر، (۱۳۹۲)، بررسی و نقد تئوری‌های انقلاب اسلامی انقلاب اسلامی ایران (تئوری یرواند آبراهامیان و جان فوران)، قم: دفتر نشر معارف.

منابع فرعی:

۱. داداشی، نفسیه، (۱۳۸۹)، تئوری‌های انقلاب براساس کتاب آلوین استانفورد کوهن، ترجمه علیرضا طیب، تهران: سیمیا.
۲. فکو، میشل، (بی‌تا)، ایران، روح یک جهان بی‌روح، ترجمه نیکو سرخوش و افشین جهان‌دیده، تهران: نشر نی.
۳. فوران، جان، (۱۳۹۵)، نظریه‌پردازی انقلاب‌ها، تهران: نشر نی.
۴. گلدستون، جک، (۱۳۹۲)، مطالعه تطبیقی تاریخی پیرامون انقلاب‌ها، تهران: کویر.
۵. ملکوتیان، مصطفی، (۱۳۷۶)، سیری در نظریه‌های انقلاب، تهران: قومس.

۳. شناخت ماهیت نظام سلطه

The Nature of Hegemony System

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل و شناخت ماهیت نظام سلطه جهانی در سه شکل امپریالیسم، کمونیسم و صهیونیسم و شیوه‌ها و ابزار سلطه‌گری بویژه جنگ نرم.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مبانی شکل‌گیری امپریالیسم، کمونیسم و صهیونیسم را تبیین کند.
۲. شیوه‌ها و ابزار سلطه‌گری بویژه جنگ نرم و روند سلطه‌گری در کشورهای جهان را تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات:

- مفهوم سلطه و ابعاد آن.
- انواع سلطه.

۲. امپریالیسم:

- مبانی شکل‌گیری سرمایه‌داری و فرایند تحول آن به سرمایه‌داری جهانی و امپریالیسم.
- تحلیل فرایند گسترش قدرت سرمایه‌داری جهانی به قدرت سیاسی و نظامی.
- تحلیل فرایند روند سلطه‌گری سرمایه‌داری در کشورهای جهان.
- تحلیل ابزار، عوامل و الگوهای سلطه‌گری در کشورهای جهان.

۳. کمونیسم:

- مبانی شکل‌گیری کمونیسم و فرایند تحول آن به قدرت جهانی.
- روند گسترش قدرت کمونیسم و روند سلطه‌گری آن در جهان.
- تحلیل ابزارها و عوامل سلطه کمونیسم در کشورهای کمتر توسعه‌یافته.

۴. صهیونیسم:

- مبانی شکل‌گیری صهیونیسم و ابعاد اعتقادات و باورهای آن.
- تحلیل روند گسترش قدرت صهیونیسم و تلاش برای دولت‌سازی.
- تحلیل روند سلطه‌گری و اشغال صهیونیسم در جهان اسلام و فلسطین.
- تحلیل واقعیت‌های اقتصادی و سیاسی و نظامی صهیونیسم همراه با نقد صهیونیسم‌ترسی القایی در جهان.
- شناخت صهیونیسم مسیحی و تاثیر گذاری آن بر تحولات منطقه و جهان.

۵. انقلاب اسلامی و نظام سلطه

- استکبار و استضعاف در اندیشه امام و رهبری
- مواجهه مبنایی و نظری انقلاب اسلامی با نظام سلطه
- مواجهه عملی انقلاب اسلامی با نظام سلطه
- پیش بینی آینده نظام سلطه در چارچوب انقلاب اسلامی

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. جامسکی، نوام، (۱۳۸۷)، هژمونی یا بقا، ترجمه آسوده نوین، تهران: اطلاعات.
۲. عیوضی، رحیم، (۱۳۹۱)، شناخت استعمار نو و فرانو، قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۳. کاتزنشتاین، پیترو، (۱۳۹۵)، ضدیت با آمریکاگرایی در سیاست جهان، ترجمه رابرت اکیومن، قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۴. میرلوحی، سید هاشم، (۱۳۹۸)، یوسرائیل و صهیوناکراسی، قم: دفتر نشر معارف.
۵. واعظی، حسن، (۱۳۸۸)، استعمار فرانو، جهانی سازی و انقلاب اسلامی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

منابع فرعی:

۱. آمبروز، استیفن، (۱۳۹۳)، روند سلطه‌گری، تاریخ سیاست خارجی آمریکا (۱۹۸۳ - ۱۹۳۸)، ترجمه احد تابنده، تهران: چاپخش.
۲. الهی، همایون، (۱۳۷۵)، امپریالیسم و عقب‌ماندگی، تهران: قومس.
۳. الهی، همایون، (۱۳۹۳)، شناخت و ماهیت و عملکرد امپریالیسم، تهران: قومس.
۴. داتا، اسیت، (۱۳۷۲)، تجارت بین‌المللی و گرسنگی جهانی، تهران: قومس.
۵. شوسودوفسکی، میشل، (۱۳۸۹)، جنگ آمریکا با تروریسم، تهران: نگاه.
۶. صفاتاج، مجید، (۱۳۸۳)، تروریسم صهیونیستی، تهران: جمعیت دفاع از ملت فلسطین.
۷. طهماسبی، امیر هوشنگ، (۱۳۹۰)، ابزارهای جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران، تهران: ساقی.
۸. فونتن، آندره، (۱۳۶۹)، تاریخ جنگ سرد، ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی، تهران: صاحب اثر.
۹. کولایی، الهه، (۱۳۷۹)، اتحاد جماهیر شوروی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۰. مرادی، حجت‌الله، (۱۳۹۰)، قدرت و جنگ نرم؛ از نظریه تا عمل، تهران: ساقی.
۱۱. مطهری، مرتضی، (۱۳۹۰)، نقدی بر مارکسیسم، تهران: صدرا.
۱۲. نائینی، علی‌محمد، (۱۳۹۱)، اصول و مبانی جنگ نرم، تهران: ساقی.
۱۳. نوتر، جان جاکوب، عملیات‌های سیاه سازمان جاسوسی آمریکا، تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی.

۴. مسائل نظامی راهبردی معاصر

Contemporary Strategic Military Problems

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: جبرانی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل عمده‌ترین مسائل و موضوعات نظامی و راهبردی معاصر.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. انواع و نظریه‌های راهبرد را تبیین کند.
۲. نسبت به راهبردهای جدید نظامی و نقش قدرت نظامی در راهبرد، درک درستی پیدا کند.
۳. مسائل راهبردی کشورهای مسلمان در حوزه‌های دفاعی و نظامی را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات و مفاهیم:

- بررسی مفهوم راهبرد (مفهوم لغوی، اصطلاحی، سایر تعاریف).
- مفاهیم مرتبط و نزدیک به راهبرد (تاکتیک، جنگ، سیاست، مناطق راهبردی).
- سیر تاریخی و تحول در مفهوم راهبرد.
- مراحل تکوین مفهوم راهبرد و راهبرد نظامی.
- انواع راهبرد: راهبردهای سیاسی (انزواطلبی، بی‌طرفی، عدم تعهد، اتحاد و ائتلاف)، راهبردهای نظامی (زمینی، دریایی، هوایی، فضایی).
- نظریه‌های راهبردی: راهبردهای زنجیره‌ای و تجمعی، راهبردهای مستقیم و غیرمستقیم، راهبردهای کنشی و واکنشی، راهبردهای مانور و فرسایش.

۲. راهبردهای جدید نظامی:

- جنگ کلاسیک، جنگ کم‌شدت، جنگ نامتعارف، جنگ ناهمپراز.
- جنگ اطلاعاتی، جنگ روانی، جنگ تأثیرمحور، جنگ سایبر، جنگ شبکه.
- محور، جنگ شبکه‌ای، جنگ بدون سرنشین، جنگ غیرکشنده و ...

۳. راهبرد و جغرافیای سیاسی:

- عوامل ژئوپلتیکی مؤثر بر راهبرد (موقعیت جغرافیایی، وسعت، منابع و ...).

۴. جنگ و انواع آن:

- تعریف جنگ، انواع جنگ (هسته‌ای، غیر هسته‌ای).

۵. ماهیت جنگ:

- اندیشه حاکم بر جنگ‌ها، انواع تکامل جنگ، نسل‌های تکامل.
- جنگ، علل جنگ، آینده پژوهی جنگ.

۶. نقش عوامل نظامی در راهبرد:

- ابزارهای جنگی، نیروهای نظامی، سلاح‌های استراتژیک.

۷. اندازه‌گیری قدرت نظامی:

- کاربردها، سطوح مختلف، سنجش، نیروی نظامی و قدرت، مدل‌های مختلف سنجش قدرت ملی.

۸. جغرافیای سیاسی و جغرافیای استراتژیک کشورهای مسلمان:

- تقسیم‌بندی مناطق جغرافیای سیاسی در حوزه کشورهای مسلمان، جایگاه کشورهای مسلمان در نظریه‌های ژئوپلیتیک.

۹. مسائل راهبردی کشورهای مسلمان:

- حوزه‌های سیاسی، دفاعی نظامی، فرهنگی و ...

۱۰. جایگاه جمهوری اسلامی ایران در هندسه قدرت در منطقه و عرصه بین الملل

- روند تحولات در قدرت گیری جمهوری اسلامی ایران در منطقه و عرصه بین الملل

- عوامل موثر بر قدرت روزافزون جمهوری اسلامی ایران در منطقه و عرصه بین الملل (عوامل نظامی، سیاسی، فرهنگی و...)

- چالشها و موانع پیش روی جمهوری اسلامی ایران در منطقه و عرصه بین الملل

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. ازغندی، علیرضا و روشندل، جلیل، (۱۳۷۸)، مسائل نظامی و استراتژیک معاصر، تهران: سمت.

۲. پورمهرانی، مهران، (۱۳۸۹)، چالشهای ژئوپلیتیکی ایران در مرزهای پیرامونی، تهران: نوآور.

۳. محمدی، منوچهر، (۱۳۸۲)، استراتژی نظامی آمریکا بعد از ۱۱ سپتامبر، تهران: سروش.

۴. مرادیان، محسن، (۱۳۹۲)، مسائل نظامی و راهبردی معاصر، تهران: دافوس.

منابع فرعی:

۱. برادران شرکا، حمیدرضا، (۱۳۸۹)، چشم‌انداز استراتژیک کشورهای مسلمان، تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
۲. بلیس، جان، (۱۳۸۳)، استراتژی در جهان معاصر، ترجمه کابک خبیری، تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر.
۳. حافظ‌نیا، محمدرضا، (۱۳۹۱)، خلیج فارس و نقش استراتژیک تنگه هرمز، تهران: سمت.
۴. رحیم صفوی، یحیی، (۱۳۷۸)، مقدمه‌ای بر جغرافیای نظامی ایران، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
۵. عزتی، عزت‌الله، (۱۳۹۱)، جغرافیای نظامی ایران، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
۶. عزتی، عزت‌الله، (۱۳۹۷)، ژئوپلیتیک شیعه؛ ایران و هلال شیعی، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
۷. متقی، ابراهیم، (۱۳۹۱)، رویارویی غرب معاصر با جهان اسلام، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۵. جریان‌ها و جنبش‌های اسلامی معاصر

Contemporary Islamic Currents And Movements

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل و تبیین جنبش‌های سیاسی و نحله‌های فکری قدیم و جدید در جهان اسلام.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. جنبش‌های اسلامی و شخصیت‌های مؤثر آنها را قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن،

تشریح کند.

۲. چگونگی شکل‌گیری و آسیب‌های متوجه جنبش‌ها را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات

- مفهوم جنبش و انواع جنبشها

۲. جنبش‌های اسلامی قبل از انقلاب اسلامی:

- پیشگامان جنبش‌های اسلامی (سیدجمال اسدآبادی، عبده، رشید رضا و...).

- اخوان المسلمین مصر و اخوان در جهان عرب.

- جنبش‌های اسلامی در آفریقا (مهدی سودانی، سنوسی در لیبی و...).

- وهابیت و نقش استعمار در تشکیل و تداوم آن.

۳. جنبش‌های اسلامی پس از وقوع انقلاب اسلامی:

- جهان عرب (لبنان، فلسطین، شمال آفریقا، خلیج فارس و...).

- آسیای جنوبی.

- آسیای مرکزی و قفقاز شمالی و جنوبی.

- آسیای شرقی.

- موج جدید (چهارم) بیداری اسلامی.

- جنبش تکفیری.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. احمدی، حمید، (۱۳۹۶)، سیر تحول جنبش‌های اسلامی از نهضت سلفیه سید جمال تا بهار عربی (۱۲۴۹ - ۱۳۹۰ ش)، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۲. احمدی، حمید، (۱۳۹۶)، جامعه‌شناسی سیاسی بیداری اسلامی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۳. توکلی، یعقوب، (بی‌تا)، اسلام‌گرایی در مصر، بی‌جا.
۴. فرمانیان، مهدی و معینی‌فر، محمد، (۱۳۹۵)، سلفیه از گذشته تا حال، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، ادیان.

منابع فرع:

۱. دکمجیان، هریر، (۱۳۷۴)، اسلام در انقلاب: جنبش‌های اسلامی در جهان عرب (بررسی پدیده بنیادگرایی اسلامی)، تهران: سوره مهر.
۲. رانستروپ، ماگنوس، (بی‌تا)، حزب‌الله در لبنان، تهران: مرکز اسناد.
۳. شقاقی، فتحی، (۱۳۹۵)، امام خمینی تنها گزینه، ترجمه سید هادی خسروشاهی، تهران: اطلاعات.
۴. عالم، عبدالرحمان، (بی‌تا)، اندیشه‌های سیاسی در جهان عرب، بی‌جا.
۵. عنایت، حمید، (۱۳۹۷)، سیری در اندیشه سیاسی عرب، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل.
۶. عنایت، حمید، (۱۳۹۸)، اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، تهران: خوارزمی.
۷. کپل، ژیل، (۱۳۸۲)، پیامبر و فرعون، ترجمه حمید احمدی، تهران: کیهان.
۸. مجموعه مقالات همایش‌های بین‌المللی بیداری اسلامی (چهار همایش: علمای جهان اسلام و بیداری اسلامی، اساتید جهان اسلام و بیداری اسلامی، زنان و بیداری اسلامی، جوانان و بیداری اسلامی)
۹. موثقی، سیداحمد، (۱۳۹۲)، جنبش‌های سیاسی در قرن بیستم، تهران: سمت.

۶. بررسی تطبیقی انقلاب‌های جهان و انقلاب اسلامی

A Comparative Study of World Revolutions and Islamic Revolution

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل و بررسی تطبیقی انقلاب‌های جهان و انقلاب اسلامی بر اساس زمینه‌ها، فرایند، دستاوردها و استمرار.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. در پایان ترم آشنایی نسبی با انقلاب‌های بزرگ تاریخ معاصر پیدا کند و زمینه‌ها و عوامل شکل‌گیری آنها را تحلیل کند.
۲. در یک مقایسه تطبیقی دستاوردها و روند تحولات پس از انقلاب را بررسی کند.
۳. با بررسی انتقادی و تطبیقی انقلاب‌ها به مقایسه تطبیقی انقلاب اسلامی با سایر انقلاب‌ها بپردازد و نقاط تشابه و تفاوت را شناسایی و تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱- کلیات

- (انقلاب، ابعاد و مولفه‌ی انقلاب، مصادیق انقلاب)

- معیارها و شاخص‌های تطبیق انقلابها (زمینه‌ها، اهداف، چشم‌انداز، بازتاب و...)

۲- بررسی انقلاب‌های بزرگ جهان (تاریخچه؛ زمینه‌ها و بستریهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و

اقتصادی موثر بر شکل‌گیری؛ روند تحولات پس از انقلاب‌ها، دستاوردها و آفت‌های انقلاب‌ها و وضعیت کنونی)

- انقلاب انگلستان

- انقلاب آمریکا

- انقلاب فرانسه

- انقلاب روسیه

- انقلاب چین

- انقلاب کوبا

- انقلاب نیکاراگوئه

- انقلاب الجزایر

۳- مقایسه تطبیقی زمینه‌ها، عوامل، دستاوردها و روند تحولات انقلاب اسلامی با انقلاب‌های بزرگ

جهان

۴- انقلاب‌های رنگی (تعریف انقلاب رنگی و تفاوت آن با انقلاب؛ بررسی زمینه‌ها و عوامل و روند تحولات)

- انقلاب رنگی گرجستان
- انقلاب رنگی صربستان
- انقلاب رنگی قرقیزستان
- انقلاب رنگی اوکراین
- انقلاب رنگی لبنان

۵- مقایسه تطبیقی وقایع مشابه در انقلاب اسلامی (فتنه ۱۳۸۸) و انقلاب‌های رنگی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت
- پاورپوینت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. آلبرماله، (۱۳۶۳)، تاریخ قرن هجدهم، انقلاب کبیر فرانسه و امپراتوری ناپلئون، ترجمه رشید یاسمی، تهران: انتشارات علمی.
۲. پژوهشکده مطالعات راهبردی، (۱۳۸۷)، انقلاب رنگی و جمهوری اسلامی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۳. شعیب بهمن، (۱۳۹۰)، انقلاب‌های رنگی و انقلاب اسلامی ایران، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۴. گزاویه کوکن، فرانسوا، (۱۳۶۹)، انقلاب روسیه، ترجمه عباس آگاهی، مشهد، آستان قدس.
۵. محمدی، منوچهر، (۱۳۸۲)، انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلابهای فرانسه و روسیه، قم: دفتر نشر معارف.

منابع فرعی:

۱. بوریسوف، او.، (۱۳۶۰)، انقلاب چین، پایگاه انقلابی منچوری و اتحاد شوروی، ترجمه رضا رضائی ساروی، تهران: آذرنوش.
۲. تروتسکی، لئون، (۱۳۶۰)، تاریخ انقلاب روسیه، ترجمه سعید باستانی، تهران: نشر فانوسا.
۳. دالین، و. و دیگران، (۱۳۵۸)، فرانسه در عصر انقلابها، ترجمه فریدون شایان، بی‌جا.
۴. دورانت، ویل، (۱۳۷۰)، تاریخ تمدن، تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.
۵. روحانی (زیارتی)، سید حمید، (۱۳۶۰)، بررسی و تحلیلی بر نهضت امام خمینی، تهران: انتشارات راه امام.
۶. شاهنده، بهزاد، (۱۳۶۵)، انقلاب چین، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه، تهران.
۷. فارسون، کارل و دیگران، (۱۳۵۸)، سرمایه‌داری دولتی در الجزایر، بررسی تحولات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی الجزایر قبل از انقلاب و بعد از استقلال، ترجمه پیروز الف، بی‌جا: بی‌نا.
۸. کورنون، ماریان، (۱۳۶۵)، تاریخ معاصر آفریقا از جنگ دوم جهانی تا امروز، ترجمه ابراهیم صدقیانی، تهران: امیرکبیر.
۹. محمودی، سید علی، (۱۳۶۴)، انقلاب فرهنگی چین، تهران: دفتر مطالعات.

۷. روش‌های تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی

Research Methods in Humanities and Social Sciences

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: جبرانی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل و تبیین روش‌های گوناگون تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. دانشجو بتواند به تحلیل و نقد رهیافت‌های روش‌شناختی در پرتو الزامات نظریه‌های معرفت‌شناسی علم اجتماعی اقدام نماید.
۲. انتظار می‌رود، دانشجویان در پایان ترم تحصیلی جاری با انواع دستگاه‌های معرفت‌شناختی و دلالت‌های روش‌شناختی آنها آشنا شوند و در پرتو استدلال انتقادی یک یا چند روش در کار پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی به کار گیرند.

سرفصل‌های درس:

(۱) کلیات و مقدمات

- نسبت موضوع و روش در علوم انسانی و اجتماعی.
- الگوهای تبیینی، رویکردها، نظریه و تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی.
- الگوهای تبیینی: استقراگرایی، اثبات‌گرایی، ابطال‌گرایی، رهیافت پارادایمی انقلاب علمی، نسبت‌گرایی، سازه‌گرایی و هرمنوتیک.
- رویکردهای روش‌شناسی: رویکرد قانون بنیاد، رویکرد تاریخی، تبیین رئالیستی (انتقادی)، تبیین ساختاری، تبیین کارکردی، تفسیرگرایی، روش‌شناسی ترکیب‌گرایانه، تحلیل تطبیقی کیفی.
- اصول اخلاقی و سیاست تحقیق اجتماعی.

(۲) پی‌ریزی تحقیق

۱. طرح تحقیق.
 ۲. مفهوم‌سازی، عملیاتی کردن و سنجش.
 ۳. شاخصها، مقیاسها و گونه‌شناسی‌ها.
 ۴. فرضیه و انواع آن، جامعه آماری؛ انواع نمونه و منطق نمونه‌گیری.
- #### (۳) شیوه‌های مشاهده و گردآوری اطلاعات

۱. آزمایش‌ها.
۲. تحقیق پیمایشی.
۳. تحقیق میدانی کیفی.
۴. تحقیق بدون مزاحمت.

۵. تحقیق ارزشیابی.
۶. پژوهش تاریخی، تحقیق پس رویدادی (اسنادی).

(۴) تحلیل داده‌ها

۱. تحلیل داده‌های کیفی.
۲. تحلیل داده‌های کمی.
۳. مدل تشریحی.
۴. تحلیل‌های آماری.
۵. خوانش و نگارش تحقیق اجتماعی.

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
 - گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
 - ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
 - تحقیق پایانی
 - آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

۱. بی، ازل، (۱۳۸۸)، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی (دو جلد)، ترجمه دکتر رضا فاضل، تهران: سمت.
۲. رفیع پور، فرامرز، (۱۳۹۸)، کند و کاوها و پنداشتها، تهران: انتشارات سهامی انتشار.
۳. ساروخانی، باقر، (۱۳۹۳)، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی (سه جلد)، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۴. شریفی، احمدحسین، (۱۳۹۵)، روش‌شناسی اسلامی، تهران: مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی.

فرعی:

۱. آلن اف.، چالمرز، (۱۳۹۷)، چیستی علم، ترجمه سعید زیبا کلام، تهران: سمت.
۲. بنتون، تد و کرایب، یان، (۱۳۹۸)، فلسفه علوم اجتماعی بنیادهای فلسفی تفکر اجتماعی، ترجمه شهناز مسمی پرست و محمود متحد، تهران: نشر آگه.
۳. دواس، (۱۳۹۷)، پیمایش در تحقیقات اجتماعی، تهران: نشر نی.
۴. هومن، (۱۳۹۴)، روش‌های عملی پژوهش کمی، تهران: سمت.
۵. هومن، (۱۳۹۴)، روش‌های عملی پژوهش کیفی، تهران: سمت.

ب) سرفصل‌های دروس اصلی (تخصصی)

۱. تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه‌ای)
۲. منظومه فکری سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری
۳. روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی
۴. اندیشه سیاسی اسلام و ولایت فقیه (با تأکید بر شبهات)
۵. تاریخ تحولات ایران از جنبش مشروطه تا انقلاب اسلامی
۶. تحلیل تحولات جمهوری اسلامی ایران
۷. سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و مسائل بین‌الملل
۸. جامعه‌شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران
۹. دستاوردهای انقلاب اسلامی
۱۰. صلاحیت مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی
۱۱. مخاطب‌شناسی تدریس (با رویکرد رشته مدرسی انقلاب اسلامی)

۱. تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه ای)

A Comparative Analysis of Islamic Republic Constitution

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تسلط دانشجویان بر مباحث حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران و تحلیل و مقایسه آن با حقوق اساسی کشورهای مطرح.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. منابع، مبانی، نوع و ساختار حاکمیت در جمهوری اسلامی را در مقایسه با سایر کشورها تبیین کند.

۲. نظام انتخاباتی در جمهوری اسلامی را با نظام انتخاباتی سایر کشورها تحلیل نماید

۳. جایگاه و اختیارات ولایت فقیه و سایر قوا در نظام جمهوری اسلامی ایران را با سایر کشورها

تشریح کند.

۴. به مهم‌ترین شبهات در این حوزه پاسخ دهد.

سرفصل‌های درس:

- منابع حقوق اساسی و مراجع قانون گذاری در جمهوری اسلامی ایران و کشورهای مطرح.
- مبانی، نوع و ساختار حاکمیت در جمهوری اسلامی در مقایسه با سایر کشورها.
- حقوق و آزادی‌های عمومی در جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با سایر کشورها.
- نظام انتخاباتی جمهوری اسلامی ایران در تطبیق با کشورهای دیگر.
- جایگاه و اختیارات رهبری در جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با جایگاه و اختیارات رؤسای کشورهای دیگر.
- جایگاه و اختیارات قوای سه گانه در جمهوری اسلامی ایران در تطبیق با سایر کشورها.
- جایگاه نهادهای خاص: خبرگان رهبری، شورای نگهبان، مجمع تشخیص و... با رویکرد تطبیقی.
- بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها با نگاه تطبیقی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. ارسطا، محمد جواد، (۱۳۸۹)، نگاهی به مبانی تحلیلی جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول، قم: بوستان کتاب.
۲. شیخ‌الاسلامی، سیدمحسن، (۱۳۸۰)، حقوق اساسی تطبیقی، حقوق اساسی ایالات متحده آمریکا انگلستان فرانسه و آلمان، تهران: کوشامهر.
۳. مدنی، سید جلال‌الدین، (۱۳۷۴)، حقوق اساسی تطبیقی، تهران: گنج دانش.
۴. مدنی، سیدجلال‌الدین، (۱۳۷۰)، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: همراه.

منابع فرعی:

۱. اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی، (۱۳۶۴)، صورت مشروح مذاکرات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، تهران: روابط عمومی مجلس شورای اسلامی.
۲. اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی، (۱۳۶۹)، صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی، تهران: اداره تبلیغات و انتشارات.
۳. امید زنجانی، عباسعلی، (۱۳۸۷)، مبانی حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات مجد.
۴. قاضی شریعت‌پناهی، ابوالفضل، (۱۳۶۸)، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۵. محسن ملک افضلی، (۱۳۹۱)، مختصر حقوق اساسی و آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قم: نشر معارف.
۶. هاشمی، محمد، (۱۳۸۲)، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: نشر میزان.

۲. منظومه فکری سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری

Political Thoughts of Imam Khomeini and Supreme Leader

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل مبانی، شاخصه‌ها و مفاهیم اساسی اندیشه سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری.
اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. روش‌شناسی اندیشه سیاسی امام و رهبری را تبیین کند.
۲. مبانی اندیشه سیاسی امام و رهبری را توضیح دهد.
۳. مفاهیم اساسی و شاخصه‌های اندیشه سیاسی امام و رهبری را تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات:

سیاست، اندیشه سیاسی، فلسفه سیاسی، فقه سیاسی و ...
روش‌شناسی اندیشه سیاسی امام و رهبری.

۲. مبانی اندیشه سیاسی امام و رهبری:

مبانی فلسفی و کلامی.

مبانی فقهی.

مبانی اخلاقی و عرفانی.

۳. شاخصه‌های اساسی اندیشه سیاسی امام و رهبری.

۴. مفاهیم و مسائل اساسی اندیشه سیاسی امام و رهبری در حکومت اسلامی.

۵. مفاهیم و مسائل اساسی اندیشه سیاسی امام و رهبری در سیاست خارجی و نظام بین‌الملل.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

۱. امام خمینی، سید روح‌الله، (۱۳۶۸)، کتاب البیع، تهران: مؤسسه اسماعیلیان.
۲. ایزدهی، سید سجاد، (۱۳۹۰)، فقه سیاسی امام خمینی، تهران: عروج.
۳. خامنه‌ای، سید علی، (۱۳۹۷)، طرح کلی اندیشه‌های اسلامی در قرآن، قم: صهبا.
۴. سیاهپوش، امیر، (۱۳۹۸)، سیاست در منظومه فکری رهبر معظم انقلاب اسلامی، تهران: انقلاب اسلامی.
۵. سیلانی، علی اکبر، (۱۳۹۶)، درآمدی بر فلسفه سیاسی مقام معظم رهبری، قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

فرعی:

۱. احمدی‌خواه، علی، (۱۳۹۸)، جلوه آفتاب، قم: دفتر نشر معارف.
۲. امام خمینی، سید روح‌الله، (۱۳۷۸)، صحیفه امام، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
۳. ایزدهی، سید سجاد، (۱۳۹۰)، فقه سیاسی امام خمینی، تهران: عروج.
۴. برزگر، ابراهیم، (۱۳۹۱)، اندیشه سیاسی امام خمینی به مثابه صراط، تهران: سمت.
۵. بهبودی، هدایت‌الله، (۱۳۹۰)، شرح اسم، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.
۶. توکلی، یعقوب، (۱۳۷۷)، امام خمینی مردی در انتهای افق، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۷. حسینی‌فر، رضا، (۱۳۹۲)، امام خمینی و بیداری اسلامی، قم: دفتر نشر معارف.
۸. خامنه‌ای، سید علی، (۱۳۷۵)، حدیث ولایت، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.
۹. خامنه‌ای، سید علی، (۱۳۹۸)، انسان ۲۵۰ ساله، تهران: مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
۱۰. دهشیری، محمدرضا، (۱۳۷۹)، درآمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۱. رجیبی، محمدحسن، (۱۳۷۳)، زندگی‌نامه سیاسی امام خمینی، تهران: قبله.
۱۲. روحانی (زیارتی)، سید حمید، (۱۳۶۰)، بررسی و تحلیلی از نهضت امام خمینی، تهران: انتشارات راه امام.
۱۳. فوزی، یحیی، (۱۳۹۰)، اندیشه سیاسی امام خمینی، قم: دفتر نشر معارف.
۱۴. لکزایی، نجف، (۱۳۹۸)، اندیشه سیاسی امام خمینی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۵. مهاجرنیا، محسن، (۱۳۹۲)، درآمدی بر فلسفه سیاسی، آیت‌الله خامنه‌ای، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۶. مؤسسه قدر ولایت، (۱۳۸۴)، زندگی‌نامه مقام معظم رهبری، تهران: مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت.
۱۷. مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، شاخصهای مکتب امام خمینی، (در دست چاپ).
۱۸. میرزایی، صلح، (۱۳۹۰)، فلسطین در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای، تهران: انتشارات انقلاب اسلامی.

۳. روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی

Methodology of Studies on Islamic Revolution

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل و تبیین روش‌های مختلف علمی پژوهشی در مسیر فعالیت‌های علمی در حوزه مطالعات انقلاب اسلامی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. معیارهای شناخت انقلاب اسلامی را بشناسد.

۲. مراحل و روش‌های تحقیق در انقلاب اسلامی را تحلیل نماید.

۳. براساس روش‌شناسی‌های آموخته شده توان تحلیل مسائل انقلاب اسلامی را داشته باشد.

سرفصل‌های درس:

- ۱- مسئله‌شناسی.
 - مفاهیم.
 - شناخت موضوع.
 - مراحل مختلف تحقیق.
 - روش‌های مختلف پژوهش.
- ۲- روش‌های پژوهش در حوزه مطالعات انقلاب اسلامی.
- ۳- الگوها و سبک‌های مختلف نگارش در حوزه انقلاب اسلامی.
- ۴- گونه‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی.
- ۵- مراکز عمده تحقیق و پژوهش در حوزه انقلاب اسلامی.
- ۶- آسیب‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی.
- ۷- بایسته‌های مطالعات انقلاب اسلامی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور و بر اساس تهیه گزارش از پژوهش‌های مختلف
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

اصلی:

1. توکلی، یعقوب، (۱۳۸۷)، سبک‌شناسی تاریخ‌نگاری معاصر، تهران: اندیشه و فرهنگ دینی.
2. طالبان، محمدرضا، (۱۳۹۳)، روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی، قم: پژوهشکده امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی.
3. کتابی، محمد رضا، (بی‌تا)، ارائه مدلی تحلیلی برای انقلاب اسلامی، بی‌جا.

فرعی:

1. اردستانی، علی، (۱۳۸۸)، ساختار و ماهیت روش‌شناسی در علم سیاست، تهران: قومس.
2. برزگر، ابراهیم، (۱۳۸۷)، «تاریخچه، چیستی و فلسفه پیدایی علوم میان رشته‌ای»، فصلنامه مطالعات میان رشته‌ای در علوم انسانی، سال اول، شماره یک، زمستان.
3. دهقان، احمد، (۱۳۸۶)، خاک و خاطره، تهران: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس.
4. ذوعلم، علی، (۱۳۹۳)، «فلسفه مطالعات انقلاب اسلامی»، فصلنامه مطالعات انقلاب اسلامی، سال یازدهم، بهار ۹۳، شماره ۳۶.
5. طاهری، ابوالقاسم، (۱۳۹۴)، روش تحقیق در علوم سیاسی، تهران: قومس.

۴. اندیشه سیاسی اسلام و ولایت فقیه (با تأکید بر شبهات)

Islamic Political Thought and Authority of Faqih (Supreme Islamic Jurisprudent)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تبیین و بررسی اندیشه سیاسی اسلام و نظریه‌های ولایت فقیه.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. رابطه دین و سیاست و نظریه‌های مشروعیت را تبیین کند.
۲. مفهوم، پیشینه، ادله و حدود اختیارات ولایت فقیه را تشریح کند.
۳. نظریه‌های مطرح درباره ولایت فقیه را بررسی و ارزیابی نماید.
۴. به مهم‌ترین شبهات درباره ولایت فقیه و نظام ولایتی پاسخ گوید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- ولایت، قیومیت، امامت، نظارت و ...
- رابطه دین و سیاست: (قلمرو دین و نقد سکولاریسم).
- نظریه‌های مشروعیت (در اندیشه سیاسی اسلام و غرب).

۲. حکومت اسلامی

- ضرورت، ماهیت و اهداف حکومت اسلامی.
- حکومت اسلامی در عصر غیبت (بررسی ادله عدم جواز).

۳. ولایت فقیه

- مفهوم، شرایط، ادله و حدود اختیارات ولی فقیه.

۴. بررسی و ارزیابی نظریه‌ها در ولایت فقیه

الف. نظریه انتصاب.

ب. نظریه انتخاب.

ج. نظریه نظارت.

د. نظریه ولایت امت.

هـ. نظریه وکالت.

۵. نظریه ولایت فقیه و ساختار حکومت.

۶. ولایت فقیه و مرزهای جغرافیایی.

۷. ولایت فقیه و نظام بین الملل.

۸. بررسی شبهات مطرح در ولایت فقیه.

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. امام خمینی، سید روح‌الله، (۱۳۶۸)، کتاب البیع، ج ۲، تهران: وسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
۲. جوادی آملی، عبدالله، (۱۳۹۵)، ولایت فقیه و ولایت فقاہت و عدالت، قم: اسراء.
۳. الحسینی الحائری، کاظم، (بی‌تا)، ولایة الامر فی عصر الغیبة، بی‌جا.
۴. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۸۸)، نظریه سیاسی اسلام، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
۵. مؤمن، محمد، (بی‌تا)، الولاية الالهية الاسلامية او الحكومة الاسلامية، قم: جماعة المدرسين فی الحوزة العلمية.

منابع فرعی:

۱. امام خمینی، سید روح‌الله، (۱۳۶۸)، ولایت فقیه حکومت اسلامی، تهران: وسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
۲. قاسمی، محمدعلی و دیگران، (۱۳۸۵)، فقیهان امامی و عرصه‌های ولایت فقیه: از قرن چهارم تا سیزدهم هجری، زیر نظر صادق لاریجانی، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی.

۳. محقق کرکی، علی بن حسین، (۱۳۶۸)، رسائل الکرکی، ج ۱، قم: کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی.
۴. مصباح یزدی، محمدتقی، (۱۳۹۴)، حکیمانہ ترین حکومت، قم: مؤسسہ آموزشی پژوهشی امام خمینی.
۵. مظاہری، حسین، (۱۳۸۶)، فقہ الولاية و الحکومة الاسلامیة، قم: مؤسسہ الزہرا.
۶. معرفت، محمدہادی، (۱۳۷۷)، ولایت فقیہ، قم: مؤسسہ فرہنگی التعمید.
۷. نجفی، محمدحسن، (بی تا)، جواهر الکلام، ج ۲۱، بیروت: دار الحیاء التراث العربی.
۸. نراقی، ملااحمد، (۱۴۰۸ ق)، عواید الايام، بیروت: مکتبہ بصیرتی.

۵. تاریخ تحولات ایران از جنبش مشروطه تا انقلاب اسلامی

History of Iran Developments from Constitutional Movement to Islamic Revolution

نوع درس: اصلی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: تحلیل و بررسی سیر تحولات جنبش مشروطه و نتایج آن و شکل‌گیری حاکمیت پهلوی و سلطه انگلیسی آمریکایی در ایران.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. اساسی‌ترین عوامل شکل‌گیری و ناکامی مشروطه در ایران را تحلیل نماید.
۲. جریان‌های سیاسی موجود در دوره معاصر را بشناسد.
۳. روند و فرآیند شکل‌گیری حاکمیت پهلوی و سیطره انگلیس و آمریکا را به خوبی تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. ایده‌های حل مشکل عقب ماندگی ایران
۲. ایده غرب‌گرایان، ایده و اندیشه اسلام‌باوران و تحلیل تعارض این دو ایده.
۳. نقطه‌های آغازین جنبش عدالتخواهی.
۴. تبدیل جنبش عدالتخواهی به مشروطه خواهی.
۵. نیروهای موثر در جنبش مشروطه خواهی.
۶. مشروطه مشروع و نقش شهید شیخ فضل‌الله نوری.
۷. جنگ جهانی اول و اشغال ایران.
۸. کودتای ۱۲۹۹ و روی کار آمدن رضاخان.
۹. دیکتاتوری رضاخان و تحلیل شرایط حاکم بر ایران.
۱۰. جنگ جهانی دوم و اشغال ایران.
۱۱. روی کار آوردن محمدرضا پهلوی و تحولات بعد از شهریور ۱۳۲۰.
۱۲. جنبش ملی شدن صنعت نفت و کودتای ۲۸ مرداد.
۱۳. پیمان بغداد-تاسیس ساواک و تثبیت مجدد رژیم پهلوی.
۱۴. قیام ۱۵ خرداد-دستگیری امام خمینی-کاپیتولاسیون و تبعید امام خمینی.
۱۵. گسترش قیام در کشور و آغاز مجدد قیام در سال ۱۳۵۷.
۱۶. شرایط و عوامل پیروزی انقلاب اسلامی.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- نمایش فیلم و عکس
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- عکس، فیلم مستند

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. ابوالحسنی (منذر)، علی، (۱۳۹۱)، آخرین آواز قو، علی ابوالحسنی، تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
۲. شهبازی، عبدالله، (۱۳۹۲)، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی (دو جلد)، تهران: اطلاعات.
۳. مدنی، سیدجلال‌الدین، تاریخ سیاسی معاصر، قم: دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
۴. نجفی، موسی و حقانی، موسی، (۱۳۸۹)، تاریخ تحولات سیاسی، تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.

منابع فرعی:

۱. تقوی مقدم، سید مصطفی، (۱۳۹۱)، فراز و فرود مشروطه، تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
۲. جامی، (۱۳۷۷)، گذشته چراغ راه آینده، تهران: ققنوس.
۳. حائری، عبدالهادی، (۱۳۶۴)، تشیع مشروطیت، تهران: امیرکبیر.
۴. زهیری، علیرضا، (۱۳۷۹)، عصر پهلوی به روایت اسناد، قم: دفتر نشر معارف.
۵. مجد، محمدقلی، (۱۳۸۸)، تاراج بزرگ، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.
۶. مجد، محمدقلی، (۱۳۸۹)، قحطی بزرگ، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.
۷. هوشنگ مهدوی، عبدالرضا، (۱۳۹۳)، تاریخ روابط خارجی ایران در عصر پهلوی، تهران: پیکان.

۶. تحلیل تحولات جمهوری اسلامی ایران

Analysis of the Islamic Republic of Iran's Development

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی را توضیح دهد.
۲. بحران‌های مهم جمهوری اسلامی و شیوه مقابله با آن را تبیین نماید.
۳. مسائل و ابعاد مختلف مربوط به دوران‌های مختلف پس از انقلاب را بررسی و تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- مفاهیم.

- بررسی دیدگاه‌های مختلف درباره عوامل پیروزی انقلاب اسلامی.

۲. جریان‌های سیاسی فعال در دوران جمهوری اسلامی ایران

۳. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران در دهه اول

- شورای انقلاب.

- دولت موقت.

- نهادهای انقلابی.

- تعیین نوع نظام و تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

- برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری.

- انقلاب فرهنگی.

و.....

۴. بحران‌های سیاسی و اجتماعی دهه اول

- حرکت‌های تجزیه طلبانه.

- کودتاها و اقدامات تروریستی (بویژه دهه ۶۰).

- تصرف سفارت آمریکا.

۵. دوران دفاع مقدس

- علل و عوامل بروز جنگ تحلیلی عراق علیه ایران.

- اوضاع و احوال و شرایط سیاسی - اجتماعی و بین‌الملل دوران آغاز جنگ تحمیلی:

- اوضاع و احوال شرایط داخلی؛

- اوضاع و شرایط منطقه‌ای؛

- اوضاع و شرایط جهانی.

- مروری بر وقایع جنگ:

- از آغاز جنگ تا عزل بنی صدر؛

- از عزل بنی صدر تا فتح خرمشهر؛

- دوره تعقیب دشمن در خاک عراق؛

- شرایط پذیرش قطعنامه ۵۹۸ قبول آتش بس و عملیات مرصاد؛

- آزادی اسرا (آزادگان) علل و عوامل آن.

- پیامدها و دستاوردهای دفاع مقدس

۶. آسیب‌شناسی نظام جمهوری اسلامی ایران در دهه اول

۷. تحلیل روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران در دهه اول

۸. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۶۸ - ۱۳۷۶:

- رحلت امام خمینی و انتخاب حضرت آیت الله خامنه‌ای؛

- بازننگری در قانون اساسی؛

- دولت سازندگی و گفتمان آن؛

- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛

- روابط و تعاملات خارجی؛

- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۹. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۷۶ - ۸۴:

- دولت اصلاحات و گفتمان آن؛

- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛

- روابط و تعاملات خارجی؛

- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۱۰. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۲:

- دولت عدالت‌گرا و گفتمان آن؛

- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛

- روابط و تعاملات خارجی؛

- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۱۱. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۹۲ به بعد:

۱۲. دستاوردهای کلان و آسیب‌شناسی جمهوری اسلامی ایران.

۱۳. آینده‌شناسی جمهوری اسلامی ایران (جایگاه آن در منطقه، جهان اسلام، نظام بین‌الملل).

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. احمدی حاجیکلائی، (۱۳۹۰)، حمید، مبانی و فرآیند نظام سازی در انقلاب اسلامی ایران، قم: نگاران نور.
۲. شریف، محمدرضا، (۱۳۸۱)، انقلاب آرام، درآمدی بر تحول فرهنگی سیاسی در ایران، تهران: روزنه.
۳. شفیعی فر، محمد، (۱۳۹۷)، انقلاب اسلامی ایران؛ ماهیت، زمینه‌ها و پیامدها، قم: دفتر نشر معارف.
۴. فوزی توپسرکانی، یحیی، (۱۳۸۵)، تحولات سیاسی - اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی در ایران، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
۵. محمدی، منوچهر، (۱۳۹۸)، انقلاب اسلامی در بوته آزمون، تهران: دانش و اندیشه معاصر.

منابع فرعی:

۱. ازغندی، علیرضا، (۱۳۹۱)، چارچوب‌ها و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: قومس.
۲. جوادی، ارجمند و صدرا، علیرضا، (بی‌تا)، مبانی سیاسی دفاع مقدس، بی‌جا.

۳. حجر اردستانی، (۱۳۹۲)، چرایی و چیسیت دفاع مقدس در بیانات امام خمینی، تهران: مرز و بوم وابسته به مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه.
۴. خواجه سروی، غلامرضا، (۱۳۸۲)، رقابت و ثبات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۵. دارابی، علی، (۱۳۸۸)، جریان‌شناسی سیاسی در ایران، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۶. دانشگاه تهران، (۱۳۸۹)، درآمدی بر کارنامه جمهوری اسلامی (۶ جلد، مجموعه مقالات)، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۷. ذوعلم، علی، (۱۳۸۵)، کارنامه بیست ساله ولایت فقیه، تهران: کانون اندیشه جوان وابسته به موسسه کانون اندیشه جوان تهران.
۸. محمدی، منوچهر، (۱۳۸۹)، انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها، قم: دفتر نشر معارف.
۹. محمدی، منوچهر، (۱۳۹۰)، آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: وزارت امور خارجه.
۱۰. منصوری لاریجانی، اسماعیل، (۱۳۸۴)، تاریخ دفاع مقدس، تهران: خادم الرضا(ع).
۱۱. مولانا، حمید، (۱۳۸۸)، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در دولت احمدی‌نژاد، تهران: دادگستر.

۷. سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و مسائل بین الملل

Islamic Republic of Iran's Foreign Policy and International Problems

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل اصول، اهداف، ابزارها، جغرافیای سیاسی و دیگر مسائل عمده در روابط بین الملل و نیز تحلیل اصول و مسائل سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران، وظایف، اختیارات و روابط نهادهای مرتبط. اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. کلیاتی از اصول روابط بین الملل در غرب و اسلام را تشریح کند.
۲. اصول روابط بین الملل از دیدگاه امام و رهبری را تبیین نماید.
۳. کلیات و اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران را تشریح کند.
۴. وظایف و اختیارات نهادهای مختلف، به ویژه رهبری را در مدیریت آن تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

الف) اصول روابط بین الملل

۱. کلیاتی از اصول و روابط بین الملل در غرب و اسلام:

- تعریف، تاریخچه، اهمیت و مبانی روابط بین الملل در نظام جهانی و اسلام.
 - چارچوب‌های نظری غیراسلامی در تحلیل اسلام و روابط بین الملل.
 - ابزارهای روابط بین المللی مانند: ابزارهای فرهنگی، اقتصادی و ...
 - جغرافیای سیاسی روابط بین الملل مانند: دارالحرب، دارالعهد، دارلحیاد، دارالصلح، دارالذمه، دارالهدنه، دارالامان و ...
 - اهداف روابط بین الملل از قبیل برقراری عدالت و حکومت جهانی، حمایت از مستضعفان و محرومان، نفی ستم‌گری و ظلم‌پذیری و ...
 - جهان‌شمولی اسلام و حقوق بین الملل معاصر.
۲. اصول روابط بین الملل با رویکردی به دیدگاه امام و رهبری:
- مرور کلی بر فصول و اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی در حوزه سیاست خارجی.
 - صورت‌بندی گفتمان اسلامی در تحلیل اصول روابط بین الملل.
 - اصول روابط بین الملل در اسلام مانند: دعوت، صلح، نفی سلطه، تألیف قلوب، وفای به عهد، بازدارندگی، مقابله به مثل، عزت، حکمت، مصلحت و ...
 - بررسی سایر موارد: اسلام، حقوق بیگانگان و حقوق اقلیت‌ها؛ جنگ و جهاد در حقوق بین الملل اسلامی؛ همزیستی مسالمت‌آمیز در حقوق بین الملل اسلامی؛ معاهدات و قراردادهای بین المللی در اسلام؛ منع توسل به زور

در حقوق بین الملل اسلامی؛ روابط دیپلماتیک و راه‌های حل مسالمت‌آمیز اختلافات؛ نقش قدرت در اصول روابط بین‌الملل، حقوق بشر، تروریسم، انرژی هسته‌ای، اسلام و شناسایی دولت‌ها، بی‌طرفی سیاسی و

ب) مسائل سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

- چالش با نظام سلطه.
- مسائل مربوط به جهان اسلام.
- مسائل مربوط به کشورهای همجوار.
- و

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. آجیلی، هادی، (۱۳۹۰)، صورت‌بندی گفتمان اسلامی در روابط بین‌الملل، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۲. پوراحمدی، حسین و روشنی، محمد، (۱۳۸۹)، اسلام و روابط بین‌الملل؛ چارچوب‌های نظری موضوعی و تحلیلی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۳. دهقانی‌فیروزآبادی، سیدجلال، (۱۳۸۹)، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: سمت.

۴. محمدی، منوچهر، (۱۳۸۶)، اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: دادگستر.
۵. موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، (۱۳۹۴)، شاخصهای مکتب حضرت امام خمینی (مبارزه با حاکمیت های زورگو) جلد ۱۰، تهران: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت.

منابع فرعی:

۱. ابوزهره، محمد و اشرفی، سیداحمد، (۱۳۸۶)، روابط بین الملل در اسلام، تهران: سنبله.
۲. ارسطا، محمدجواد، (۱۳۹۴)، نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران؛ تأملاتی در فقه سیاسی و مبانی فقهی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قم: بوستان کتاب.
۳. اسماعیلی، مصطفی، (۱۳۹۴)، جهانی شدن و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲ - ۱۳۵۷، تهران: انتخاب.
۴. سیاهپوش، امیر، (۱۳۹۸)، سیاست در منظومه فکری رهبر معظم انقلاب اسلامی، تهران: انقلاب اسلامی.
۵. سیمبر، رضا و قربانی شیخ‌نشین، ارسلان، (۱۳۸۹)، اسلام‌گرایی در نظام بین‌الملل رهیافت‌ها و رویکردها، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۶. شوشتری، عباسعلی عظیمی، (۱۳۸۷)، حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام، قم: تبیان.
۷. لطیفی، لطفعلی، (۱۳۸۸)، اسلام و روابط بین‌الملل، قم: زمزم هدایت.
۸. محمد حمیدالله، (۱۳۸۰)، سلوک بین‌المللی دولت اسلامی، ترجمه محقق داماد، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
۹. محمدی، منوچهر، (۱۳۹۰)، آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: وزارت امور خارجه.
۱۰. مدنی، جلال‌الدین، (۱۳۸۹)، حقوق اساسی در جمهوری اسلامی ایران؛ حاکمیت، ولایت فقیه و قوای حاکم، تهران: پایدار.
۱۱. موسوی، سید محمد، (۱۳۸۴)، دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام، تهران: باژ.
۱۲. نخعی، هادی، (۱۳۷۶)، توافق و تراحم منافع ملی و اسلامی: بررسی تطبیقی سیاست خارجی دولت‌های ملی و اسلامی، تهران: وزارت امور خارجه.

۸. جامعه‌شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران

Political Sociology of Islamic Republic of Iran

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اصلی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل انتقادی رویکردهای جامعه‌شناسی سیاسی به جمهوری اسلامی ایران و تبیین مسائل عمده جامعه‌شناسی سیاسی با رویکرد دینی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. با مبانی و روش‌های جامعه‌شناسی سیاسی در غرب و اسلام آشنا شود.
۲. مسائل عمده جامعه‌شناسی سیاسی را تحلیل و بررسی نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- مفاهیم.

- کلیات (رویکردها در تحلیل جامعه‌شناختی جمهوری اسلامی ایران).

۲. بررسی و تبیین دیدگاه‌های مطرح در جامعه‌شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران.

۳. دولت و نیروهای اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران.

۴. ساختار قدرت در جمهوری اسلامی ایران.

۵. مشارکت سیاسی، اعتماد سیاسی و سرمایه اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران.

۶. احزاب، جریانها و گروه‌بندیهای سیاسی در جمهوری اسلامی ایران.

۷. جامعه‌پذیری سیاسی در جمهوری اسلامی ایران.

۸. قومیتها، گسست نسلی و شکافهای اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران.

۹. هویت در جمهوری اسلامی ایران.

۱۰. بررسی تحولات فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران.

۱۱. توصیف و تحلیل زمینه‌ها و آثار سیاسی آسیب‌ها و جرایم اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران:

حاشیه‌نشینی، اعتیاد و قاچاق مواد مخدر، خودکشی، سرقت، قتل، جعل و کلاهبرداری، آدمربایی، مفاسد اخلاقی و...).

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. دارابی، علی، (۱۳۹۷)، احزاب سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۲. رفیع پور، فرامرز، (۱۳۸۸)، فساد یا سرطان اجتماعی، تهران: شرکت سهامی انتشار.
۳. رفیع پور، فرامرز، (۱۳۹۶)، توسعه و تضاد: کوششی در جهت تحلیل علل پیدایش انقلاب اسلامی و مسایل اجتماعی ایران. تهران: شرکت سهامی انتشار.

منابع فرعی:

۱. ازکیا، مصطفی، (۱۳۹۳)، جامعه‌شناسی توسعه و توسعه نیافتگی روستایی ایران، تهران: اطلاعات.
۲. افرت، اندرو، (۱۳۸۹)، نگرش‌ها در جامعه‌شناسی سیاسی، ترجمه سید رحیم ابوالحسنی، تهران: میزان.
۳. آزاد ارمکی، تقی، (۱۳۹۱)، جامعه‌شناسی تغییرات فرهنگی در ایران، تهران: نشر آن.
۴. باتامور، تام، (۱۳۸۰)، جامعه‌شناسی سیاسی، ترجمه عباس منوچهری، تهران: شرکت نشر قطره.
۵. بشیریه، حسین، (۱۳۸۵)، دیباچه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی در دوره جمهوری اسلامی ایران، تهران: نگاه معاصر.
۶. بشیریه، حسین، (۱۳۹۷)، نقدی بر دیباچه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی در دوره جمهوری اسلامی ایران، تهران: نگاه معاصر.
۷. جلائی‌پور، حمیدرضا، (بی‌تا)، جامعه‌شناسی سیاسی ایران (جامعه کژ مدرن)، تهران: نشر علم.

۸. جواهری، فاطمه، (۱۳۹۲)، گزارش وضعیت اجتماعی زنان در ایران (۱۳۸۰-۱۳۹۰) مجموعه مقالات، تهران: نشر نی.
۹. راش، مایکل، (۱۳۹۳)، جامعه و سیاست، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: سمت.
۱۰. رفیع پور، فرامرز، (۱۳۹۷)، آناتومی جامعه: مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی کاربردی، تهران: شرکت سهامی انتشار.
۱۱. سلیمی، علی و داوری، محمد، (۱۳۹۴)، جامعه‌شناسی کجروی، تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۱۲. صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۸)، آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی)، تهران: سمت.
۱۳. فصلنامه بررسی مسائل اجتماعی ایران، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.
۱۴. نش، کیت، (۱۳۹۸)، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر، ترجمه محمدتقی دلفروز، تهران: نشر کویر.

۹. دستاوردهای انقلاب اسلامی

Islamic Revolution of Iran Accomplishments

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اصلی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تحلیل دستاوردهای مختلف انقلاب اسلامی و روش‌های حفاظت از آنها.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین دستاوردهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و علمی انقلاب اسلامی را تبیین کند.
۲. مهم‌ترین آسیب‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... انقلاب اسلامی را بررسی کرده و راهکارهای مناسب مقابله با آنها را نیز ارائه نماید.
۳. آینده انقلاب اسلامی را بر اساس آرمانها، دستاوردها و آسیبها تحلیل و بررسی نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات

- آرمانها و اهداف انقلاب اسلامی (ابعاد و شاخصهای جامعه آرمانی)
- اصول و شاخصهای نظری و روش شناختی ارزیابی دستاوردهای انقلاب.

۲. دستاوردها و عوامل و موانع موفقیتها:

(الف) دستاوردهای داخلی:

- دستاوردهای سیاسی داخلی و عوامل و موانع موفقیتها: از جمله کسب استقلال سیاسی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی ایران، رشد آگاهی سیاسی و ...
- دستاوردهای فرهنگی داخلی و عوامل و موانع موفقیتها (رشد هنر و ادبیات انقلابی، گسترش ارزشهای اسلامی و ملی، رشد فرهنگ عمومی ...).
- دستاوردهای اقتصادی و عوامل و موانع موفقیتها (رشد زیرساختها، تولید ناخالص داخلی در مقایسه با سایر کشورها، ...).

- دستاوردهای علمی و فناوری و عوامل و موانع موفقیتها (پزشکی، فنی، مهندسی، فناوریهای برتر و ...).

(ب) دستاوردهای خارجی:

- دستاوردهای سیاسی خارجی و عوامل و موانع موفقیتها: از جمله بازتاب‌های مختلف انقلاب اسلامی بر مسائل منطقه‌ای و جهانی.

- دستاوردهای فرهنگی خارجی و عوامل و موانع موفقیتها (تشکیک در ارکان فرهنگ استکباری و ...).

(ج) ارزیابی دستاوردها با توجه به امکانات و موانع داخلی و خارجی:

- مقایسه دستاوردها با وضعیت گذشته (پیش از انقلاب).

- مقایسه دستاوردها با وضعیت کشورهای دیگر.
- مقایسه دستاوردها با آرمانها و اهداف انقلاب اسلامی.

۳. آسیب شناسی:

- آفات انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی و رهبر معظم انقلاب اسلامی.
- آسیب های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و علمی فناوری.
- عوامل خارجی و داخلی موثر بر آسیبها و راههای غلبه بر آن.

۴. آینده انقلاب اسلامی

- مبنای آینده پژوهی انقلاب اسلامی.
- بررسی روش های متناسب با آینده پژوهی انقلاب اسلامی.
- بررسی آینده انقلاب اسلامی در سه سطح آینده های ممکن، محتمل و مطلوب.
- انقلاب اسلامی و آینده نظام جهانی.
- آرمان های جهانی انقلاب اسلامی (نظم عادلانه بین المللی، گسترش ایمان به خدا، تحقق صلح جهانی، دفاع از مظلوم).
- راه های تحقق آرمان های جهانی انقلاب (صدور آرمان های انقلاب، استفاده از ظرفیت های جهانی، استفاده از ابزارهای نوین ارتباطی).
- موانع تحقق آرمان های جهانی انقلاب (ساختار ناعادلانه نظام بین الملل، اختلافات جهان اسلام، دشمنی های آمریکا و صهیونیسم).

روش آموزش:

- ترکیبی از روش های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استاد محور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. اسحاقی، حسین، (۱۳۸۶)، دستاوردشناسی چهل سالگی انقلاب مبتنی بر اندیشه امامین انقلاب اسلامی، بی‌جا.
۲. تدوین و تنظیم مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، (۱۳۸۲)، دستاوردهای انقلاب اسلامی با نگرشی بر دیدگاه‌های امام خمینی - و رهبر معظم انقلاب اسلامی، تهران: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت.
۳. دانشگاه تهران، (۱۳۸۹)، درآمد، مجموعه ۶ جلدی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. طاهری فرد، علی و دیگران، بازخوانی پرونده ایجابی عملکرد انقلاب اسلامی، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
۵. محمدی، منوچهر، (۱۳۹۷)، دستاوردهای کلان انقلاب اسلامی، تهران: سمت.

منابع فرعی:

۱. جمعی از نویسندگان، (۱۳۸۸)، چالش‌های آینده انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- حاجی صادقی، عبدالله، (۱۳۸۸)، آسیب‌شناسی ارکان انقلاب اسلامی، قم: زمزم هدایت.
۲. حسینی، محمدتقی، (۱۳۸۱)، نظریه پایان تاریخ و انقلاب اسلامی، آموزه کتاب هشتم (غرب و انقلاب اسلامی)، تهران: بضعه الرسول.
۳. دانشگاه صنعتی شریف، (۱۳۷۷)، آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات اولین همایش آسیب‌شناسی یک انقلاب، تهران: انتشارات دانشگاه صنعتی شریف.
۴. درخشه، جلال، (۱۳۹۰)، آفاق تمدنی انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات، تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
۵. شبان‌نیا، قاسم، (۱۳۹۰)، آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی بر اساس وصیت‌نامه سیاسی - الهی امام خمینی، تهران: سمت.
۶. عسگری، علی، (۱۳۹۸)، آینده انقلاب، تهران: کانون اندیشه جوان.
۷. کچوییان، حسین، (۱۳۹۱)، انقلاب اسلامی ایران و انفتاح تاریخ، تهران: سوره مهر.
۸. محمدی، منوچهر، (۱۳۹۵)، بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۹. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، (۱۳۹۷)، دستاوردهای علمی انقلاب اسلامی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تهران: مؤسسه فرهنگی هنری مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۰. مرکز طرح و برنامه‌ریزی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران،
۱۱. مطهری، مرتضی، (۱۳۸۴)، پیرامون انقلاب اسلامی، تهران: صدرا.
۱۲. مظاهری، ابودر، (۱۳۹۳)، افق تمدنی آینده انقلاب اسلامی، تهران: آرما.

۱۰. صلاحیت مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی

Teaching Competency and Method of Teaching the Islamic Revolution

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اصلی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تبیین صلاحیت‌های مدرسی در گروه‌های معارف دانشگاه‌ها و ارتقای کیفی نگرش و مهارت فراگیران در حوزه تدریس با تأکید بر درس انقلاب اسلامی با تبیین نظری روش تدریس و نظارت عملی و اجرایی بر فرایند یادگیری مخاطبان.

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود دانشجویان در پایان این درس بتوانند:

۱. الزامات ناشی از اهداف دروس معارف در دانشگاه‌ها را درک کند.
۲. شاخصه‌ها و ویژگی‌های مدرس مطلوب از حیث شخصیت را تبیین کند.
۳. ابعاد و حوزه‌های دخیل در ارتقای کیفی تدریس را تحلیل کنند.
۴. مهارت‌های انتقال پیام اثربخش در قالب تدریس را فراگیرند.
۵. از وسایل کمک آموزشی به نحو مؤثری استفاده کند.
۶. به شیوه‌های تعامل با مخاطب متعدد و مختلف در شرایط گوناگون دست یابد.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات:

- بررسی سیر تاریخی و فراز و فرودهای دروس معارف در دانشگاه‌ها
- ضرورت‌ها، اهمیت و اهداف تدریس انقلاب اسلامی در گروه‌های معارف دانشگاه‌ها (تبیین ضرورت‌های کاربردی و راهبردی)
- رصد محیطی تدریس انقلاب اسلامی در گروه‌های معارف دانشگاه‌ها (تبیین نقاط قوت، نقاط ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها)

۲. صلاحیت‌های مدرسی انقلاب اسلامی در حوزه شخصیت مدرس:

- یک. صلاحیت‌های شناختی: مخاطب‌شناسی، تسلط علمی بر موضوع تدریس، شناخت خود (نقاط قوت و ضعف)
 - دو. صلاحیت‌های عاطفی: دلسوزی، محبت، کنترل خشم، ایجاد رابطه عاطفی و ...
 - سه. صلاحیت‌های مهارتی: تسلط بر روش‌های تدریس که در عنوان به تفصیل می‌آید.
 - چهار. صلاحیت‌های دینی و انقلابی: ایمان و تقوای دینی، داشتن روحیه انقلابی و توان دفاع از آرمان‌های انقلاب، بایسته‌های رفتاری استاد معارف اسلامی.
۳. روش تدریس انقلاب اسلامی:

یک: معرفت‌شناسی تدریس

دو: ساختارشناسی تدریس:

- الزامات و مهارت‌های تدریس: مهارت طراحی نقشه راه تدریس، مهارت آماده سازی ذهنی مخاطب، مهارت جمع بندی، مهارت در تکمیل یادگیری، مهارت به کارگیری وسایل کمک آموزشی در تدریس، مهارت ارزشیابی.

- الگو و قالب تدریس: روش توضیحی، روش فعال (پرسش و پاسخ)، روش اکتشافی، روش حل مسأله، روش مباحثه، روش واحدکار (پروژه‌ای)، روش آزمایشی نمایشی و گردش علمی (فعالیت‌های تجربی خارج از کلاس).

- محتوای تدریس: رعایت اصالت، اعتبار و بداعت محتوا، مواجهه با شبهات انقلاب اسلامی، تمییز مسئله‌های انقلاب اسلامی از مسئله‌نماها، اولویت‌بندی محتواهای ارائه شده، بازپیرایی پیام انقلاب اسلامی متناسب با مخاطب دانشجوی، محتوی تأثیرگذار در تدریس انقلاب اسلامی، مسأله‌شناسی در درس انقلاب اسلامی و اولویت‌بندی مسایل.

سه. روان‌شناسی تدریس: اهتمام به اصل تدریج و رشد و بالیدگی مخاطب، توجه به متغیرهای زمینه‌ای مدرس (تجربه، سن، شخصیت، تیپ)، توجه به متغیرهای مخاطب (جنس، ارزش‌ها، توانایی‌ها، طبقه اجتماعی)، درک متغیرهای زمانی و مکانی تدریس، برقراری ارتباط، ایجاد تمرکز جمعی در کلاس، نیازشناسی مخاطب، اصل انعکاس محتوای پیام انقلاب اسلامی، اصل مسئولیت‌سازی، اصل اثربخشی پیام، اصل فرهنگ‌سازی.

۴. چالش‌های دروس معارف اسلامی و روش‌های مواجهه با آن:

یک: چالش‌های سیاسی.

دو: چالش‌های دینی و اعتقادی.

سه: چالش‌های تربیتی.

چهار: سایر چالش‌ها (عمومی بودن درس، ترکیب جنسیتی کلاس‌ها و ...).

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- فیلم‌های مربوط به آموزش تاریخ

- نقشه تاریخی (ترجیحاً به صورت دیجیتالی)

روش سنجش:

- ارزیابی فعالیت عملی

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

- آزمون دریافت‌های نظری فراگیران به دو روش تشریحی و گزینه‌ای،

- سنجش مهارت‌های عملی فراگیران به دو روش برگزاری کنفرانس (با مخاطب غیرواقعی) و تدریس در محیط مدارس (با مخاطب واقعی).

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. آقازاده، محرم، (۱۳۹۸)، راهنمای روش‌های نوین تدریس، تهران: آبیژ.
۲. سیف، علی‌اکبر، (۱۳۹۸)، اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، تهران: دوران.
۳. شعبانی، حسن، (۱۳۹۸)، مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس)، تهران: سمت.
۴. مجموعه کتب پالتویی معاونت امور استادان و دروس معارف اسلامی در زمینه روش‌ها و مهارت‌های آموزشی.

منابع فرعی:

۱. احدیان، محمد، (۱۳۸۶)، مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران: بشری.
۲. براون، جورج و اتکینز، مدلین، (۱۳۹۲)، تدریس مؤثر در آموزش عالی، مترجمان محمدجواد لیاقت‌دار و سید علی سیادت، تهران: علمی فرهنگی.
۳. برنامه‌های نرم‌افزاری معاونت امور اساتید با موضوع کارگاه‌های روش تدریس دروس معارف اسلامی.
۴. زلفی‌گل، ابوالفضل، (۱۳۸۲)، مجموعه مقالات همایش کاربرد تکنولوژی آموزشی در آموزش عالی ایران (۲ و ۳ آبان) / ۱۳۸۰ [برگزارکننده گروه علوم تربیتی دانشگاه اراک]: یاری‌دهندگان: جهاد دانشگاهی [و دیگران].
۵. موریس تاردیف، کلمون گوتیه پداگوژی، کتاب پداگوژی: علم و هنر یاددهی - یادگیری از دوران باستان تا به امروز (نظریه و کاربرد)، فریده مشایخ، تهران: سمت.

۱۱. مخاطب شناسی تدریس (با رویکرد رشته مدرسی انقلاب اسلامی)

Audience Oriented to Teaching of Islamic Revolution

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اصلی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تبیین نظریه‌ها و مهارت‌های تدریس.

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود دانشجویان در پایان این درس بتوانند:

۱. نظریه‌ها و مهارت‌های تدریس را تبیین نماید.
۲. مهارت‌ها و الگوهای تدریس را در تعامل با مخاطب تحلیل نماید.
۳. برای انتقال و تدریس دروس معارف اسلامی از ارتباط‌های کارآمد استفاده نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفهوم‌شناسی.
۲. اهمیت و ضرورت مخاطب‌شناسی در فرآیند تدریس دروس معارف اسلامی.
۳. الگوهای ارتباطی مورد استفاده در تدریس.
۴. انواع آموزش و تدریس در دروس معارف اسلامی (آموزش آشکار و پنهان).
۵. روش‌های تدریس دروس معارف اسلامی.
۶. ابزارهای ارتباط با مخاطب در فرآیند تدریس.
۷. قلمروهای مخاطب‌شناسی و کاربرد آن در تدریس دروس معارف اسلامی.
 - ویژگی‌های ذهنی، عاطفی و روانی مخاطب.
 - ویژگی‌های دینی و مذهبی مخاطب.
 - ویژگی‌های فرهنگی و آداب و رسوم مخاطب.
 - ویژگی‌های دانشی و سطح معرفتی و میزان فهم مخاطب.
 - ویژگی‌های فردی مخاطب.
۸. آشنایی با موانع و آسیب‌های فراروی فرآیند آموزش و تدریس.

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- فیلم‌های مربوط به آموزش تاریخ

- نقشه تاریخی (ترجیحاً به صورت دیجیتالی)

روش سنجش:

- ارزیابی فعالیت عملی

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

- آزمون دریافت‌های نظری فراگیران به دو روش تشریحی و گزینه‌ای،

- سنجش مهارت‌های عملی فراگیران به دو روش برگزاری کنفرانس (با مخاطب غیرواقعی) و تدریس در محیط مدارس (با مخاطب واقعی).

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. مک کوایل، دنیس، (۱۳۸۰)، مخاطب‌شناسی، ترجمه دکتر مهدی منتظرالقائم، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
۲. شعبانی، حسن، (۱۳۹۱)، مهارت‌های آموزشی و تدریس، تهران: سمت.
۳. آهنچیان، محمدرضا، (۱۳۹۸)، مقدمه‌ای بر مدیریت آموزشی، تهران: نشرنی.

منابع فرعی:

۱. خورسندی طاسکوه، علی، (۱۳۸۷)، گفتمان میان‌رشته‌ای، دانش گونه‌شناسی، مبانی نظری و خط مشی‌های برای عمل در آموزش عالی، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
۲. محسنیان‌راد، مهدی، (۱۳۸۵)، ارتباط‌شناسی (ارتباطات انسانی میان فردی، گروهی، جمعی)، تهران: سروش.
۳. هارجی، اونن، (۱۳۹۷)، مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات میان فردی، ترجمه خشایار بیگی و مهرداد فیروزبخت، تهران: رشد.
۴. آذربایجانی و همکاران، مسعود، (۱۳۹۸)، روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، تهران: سمت.
۵. جمعی از نویسندگان، (۱۳۹۳)، تغییر مخاطب در قرآن، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ معارف اسلامی.

اساتید و صاحب نظرانی که در تدوین سرفصل های رشته « مدرسی انقلاب اسلامی » مقطع دکتری دانشگاه معارف اسلامی نقش داشتند.

ردیف	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی
۱.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر مهدی ابوطالبی	استادیار
۲.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حمید احمدی	استادیار
۳.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حسین ارچینی	استادیار
۴.	جناب آقای دکتر یعقوب توکلی	استادیار
۵.	جناب آقای دکتر خدادادی	استادیار
۶.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محسن رضوانی	دانشیار
۷.	جناب آقای دکتر امیر سیاهپوش	استادیار
۸.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر نجف لکزایی	استاد
۹.	جناب آقای دکتر منوچهر محمدی	استاد
۱۰.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محسن ملک افضلی	دانشیار
۱۱.	جناب آقای دکتر مصطفی ملکوتیان	استاد
۱۲.	جناب آقای دکتر محمد اسماعیل نباتیان	استادیار
۱۳.	حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمد جواد نوروزی	دانشیار

